



Parlamentul
Republicii Moldova

DY-8 nr. 281
07.11.19

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru completarea articolului 1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă "Bălți"

(nr. 237 din 22 octombrie 2019)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii privind actele normative nr.100/2017, și menționează următoarele.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament, *Igor Munteanu*, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.
2. Prezenta inițiativă propune completarea Legii cu privire la Zona Economică Liberă Bălți nr. 26/2010 cu o normă prin care se permite extinderea zonei libere cu un teren de 7,5 ha amplasat în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari.
3. Remarcăm faptul că, în scopul realizării obiectivelor asumate conform prevederilor art. 4 alin.(1) din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere, aceștia beneficiază de regimuri preferențiale de stimulare a activității de întreprinzător, cum ar fi scutirile în condițiile art. 104 lit. f)-i) din Codul fiscal nr. 1163/1997.
4. Cît privește procedura de înaintare spre examinare în Parlament a proiectelor de acte legislative privind zonele economice libere, menționăm următoarele:
 - norma art. 4 din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere stabilește expres **că zonele economice libere să fie create doar la propunerea Guvernului**, acesta fiind în drept de a elabora concepția generală de creare și dezvoltare a zonelor economice libere.
 - de altfel, semnalăm că la modificarea configurației zonelor economice libere prin majorarea sau reducerea suprafeței de teren se aplică procedura stabilită de legislație pentru crearea zonelor libere.
5. Pe cale de consecință, expunem faptul că normele art. 4 din Legea nr.

440/2001 stabilesc exhaustiv procedura de creare a zonelor libere. Deci, inițiatori ai creării zonelor libere pot fi autoritățile administrației publice centrale și locale, agenții economici și diverse organizații care vor prezenta propunerile corespunzătoare care vor cuprinde:

- scopurile creării, genurile activității de întreprinzător și orientarea funcțională a zonei libere;
- studiul de fezabilitate privind oportunitatea creării zonei libere;
- proiectul planului de amplasare a zonei libere, coordonat cu autoritățile corespunzătoare ale administrației publice centrale și locale.

6. De altfel, norma alin.(5) al aceluiași articol din Legea nr. 440/2001 stabilește expres despre *studiul de fezabilitate privind oportunitatea creării zonei libere*, care va conține: delimitarea hotarelor zonei; caracteristica complexă a potențialului social-economic al teritoriului, inclusiv al infrastructurilor de producție, comercială și socială, precum și a relațiilor economice cu piețele internaționale; argumentarea posibilității de realizare a genurilor de activitate permise; indicarea gradului de asigurare cu specialiști; proiectul mecanismului economic de funcționare; fundamentarea etapelor și termenelor de creare a zonei libere; volumul investițiilor necesare, evaluarea surselor și a eficienței acestora; calculul fluxului preconizat de încasări valutare în zona liberă.

Or, Nota informativă alăturată proiectului de lege, care este principalul instrument de argumentare nu oferă informații în acest sens, iar în lipsa prezentării studiului nu se poate aprecia nivelul îndeplinirii condițiilor menționate supra.

7. Pentru respectarea prevederilor alin.(10), (11) din art.4 din Legea 440/2001, până la adoptarea deciziei asupra propunerii de creare a zonei libere se efectuează expertiza oportunității creării unei asemenea zone care este asigurată de către Ministerul Economiei și Infrastructurii. În cazul acceptării propunerii, Ministerul vizat va prezenta Guvernului spre aprobare proiectul de lege.

8. La fel, atenționăm că Nota informativă nu conține informația privind efectuarea analizei impactului de reglementare, care este obligatorie, în baza art. 4 și art. 13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/2006 și art. 34 și art.40 din Legea nr.100/2017.

9. La fel, Concepția privind crearea și dezvoltarea zonelor economice libere, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 783/2002 prevede că propunerea de modificare a configurației ZEL trebuie să conțină proiectul nou de planificare a zonei libere, coordonat cu organele centrale și locale respective ale administrației publice locale.

10. De asemenea, în procesul examinării proiectului de lege, urmează a se ține cont de prevederile art. 131 alin.(4) din Constituție și ale art.58 din Regulamentului Parlamentului, care prevăd avizarea obligatorie a proiectului de act legislativ de către Guvern, iar potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament.

11. Paralel, exemplificăm și HCC nr. 25/2019 privind controlul constituționalității Legii nr. 17/2019 pentru modificarea art.1 din Legea nr. 26/2010 privind Zona Economică Liberă "Bălți", în care Curtea a reținut despre importanța respectării prevederilor Legii nr. 440/2001 la crearea ZEL.

Cu privire la aplicabilitatea principiului separației ramurilor puterii în stat Curtea a reamintit că, potrivit acestui principiu, *autoritățile statului au datoria de a-și exercita competențele în limitele impuse de Constituție și de lege, fără implicare în atribuțiile legale ale celorlalte autorități* (HCC nr. 21 din 24 iunie 2015, § 41). Așadar, Curtea reține că exigența primordială care stă la baza principiului separației ramurilor puterii este că nicio putere nu-și poate aroga atribuțiile constituționale ale altor puteri.

12. În concluzie, pornind de la Supremația Constituției și de la principiul asigurării conformității legilor și a altor acte normative cu Legea Supremă (articolul 7 din Constituție), toți participanții la procesul legislativ sunt obligați să respecte procedura instituită de Legea Supremă. Fapt menționat de Curtea Constituțională în pct.67 a HCC nr.28/2011. *„rigorile impuse de Constituție față de adoptarea legilor au un caracter obligatoriu și nu pot fi modificate la discreția participanților la procesul legislativ. Or, o lege are putere juridică numai dacă la etapele de elaborare și adoptare au fost respectate normele juridice respective”*.


Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

13. Cu referință la norma **Art.II** din proiectul de lege supus avizării, reținem că autorul nu a prezentat argumente concludente privind necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate și că este obiectiv necesară aplicarea imediată a legii în cauză. În acest context, se va aplica norma generală, statuată în art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017. Or, stabilirea pentru o altă dată a intrării în vigoare se face doar în cazul în care se urmărește:

- protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova;
- conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale;

- eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative;
- alte circumstanțe obiective.

Concluzionând cele expuse, reținem asupra faptului nerespectării procedurii de înaintare a proiectului de lege, în domeniul creării zonelor economice libere, Guvernul având exclusivitate în a propune crearea/modificarea configurației ZEL.



**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**

Ex.E.Dolință
Tel.: 820-554